

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se, blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Dva klerikalna ministra.

Na Dunaju 20. oktobra.

V Körberjevem ministrstvu sedita tudi dva do kosti črna gospoda, trgovinski minister baron Call in poljedelski minister grof Giovanelli. Sicer so tudi vsi ostali členi Körberjevega ministrstva klerikalcem zelo naklonjeni in bi n. pr. baron Morsey, ako bi postal kdaj naučni minister, ne mogel šolsko političnih strun dosti drugače ubirati, kakor jih ubira liberalni dr. Hartel, ali nekaka oficialna zastopnika klerikalizma sta vendarle baron Call in grof Giovanelli.

Zadnje dni se je mej poslanci čulo ti imeni skorej največkrat. V parlamentu sta sicer govorila ministrski predsednik pl. Körber in finančni minister pl. Böhm, a v kuloarjih se je več govorilo o prej imenovanih ministrih, dasi nobeden izmej njih niti besedice ni znil.

Trgovinski minister baron Call je vzbudil senzacijo s tem, da je molčal kakor grob, ko sta se v zbornici razpravljali dve velevažni, v njegov resort spadajoči zadevi. Fořtov predlog glede nemškega avtonomnega carinskega tarifa je vendar stvar, ki utegne globoko poseči v vse gospodarsko življenje naše države, a ko se je razpravljalo o tej zadevi, ni minister baron Call niti besedice izgubil, prav, kakor da ga ta stvar nič ne briga. In ravno tako je molčal, ko se je razpravljalo o Kaftanovem predlogu glede industrialne krize. Poslanci so bili prepričani, da ministrovega molka niso povzročili stvarni ali politični nagibi, ampak zgolj osební, in prav pogostoma se je čulo vprašanje, čemu je baron Call prav za prav trgovinski minister.

V tem, ko so se o baronu Callu neugodne sodbe izrekale le bolj v ožjih krogih, je njegov tovariš v pobožnosti, poljedelski minister grof Giovanelli dobil formalno in slovesno nezaupnico, a dala mu jo je »agrarična združitev«.

»Agrarična združitev« ima namen, zastopati kmetske koristi, ne glede na narodne, politične, verske in druge nekmetske momente. K tej združitvi pripadajo kmetski poslanci raznih strank in ta združitev je po ostrí, za poljedelskega ministra malo laskavi debati sklenila, izreči grofu Giovanelliju nezaupnico, in sicer zaradi njegovega postopanja v zadevi blanko-terminske kupčije s poljskimi pridelki na žitni borzi.

Ta uredba je za kmetski stan prava nesreča za kmeta, kajti vsled nje se prodaja in kupuje na borzi žito, ne da bi bodisi prodajalec, bodisi kupec kdaj videl kako žitno zrno. »Malo politično ogledalo«, ki se sploh imenuje »ogledalo duhovniške lažljivosti«, je to zadevo tako-le pojasnilo:

»Kako malo se ozira liberalizem na kmeta, vidite najbolj iz liberalnega gospodarstva na borzi. Ubogi kmet se muči v potu svojega obraza, da pridela zemske sadove. A sam jim ne more določiti cene, ampak judje na borzi delajo ceno poljskim pridelkom. Kadar kmet prodaja svoje sadove, takrat judje ceno potisnejo, kadar kmet kupuje, jo pa povzdignejo. Tako pri-barantajo judje na borzi vsako leto milijone. Poleg tega imajo »terminsko igro« s pšenico. Na papirju kupujejo po tisoč stotov pšenice, a je nima oni, ki jo prodaja, in oni je ne dobi, ki jo kupuje, ampak dogovorita se le, da si bosta razloček v cenah izplačala gotov dan. To je navadna brezvestna igra za dobiček. Dve stranki se borita tako vedno: ena žene cene gor, druga jih pritiska dol — in kakršne cene se določijo v ti igri judovskih spekulantov, tako mora kmet kupovati in prodajati. Glejte, to je velika krivica, da vsi drugi odločujejo v kmetijskih stvarih, le kmet ne. Zato se pa krščanski možje že leta in leta trudijo, da to kvarljivo igro odstranijo, liberalci jo pa branijo, ker so judje tudi liberalci, in pod enim klobukom delajo«.

Tako omenjeno »ogledalo«. Škoda, ki jo dela borza, je dobro označena, da pa so natančevanja na liberalce neosnovana, to se je prav sedaj pokazalo. Dognalo se je namreč, da so ravno klerikalci tisti, ki hočejo preprečiti odstranitev te igre, mej tem ko se vsi pošteni liberalci za to trudijo.

Dokazano je, da so vsled kupčije z žitom na borzi cene v letih od 1878. do 1895. padle za celih 38 odstotkov. Vsled pritožeb deželnih zborov in kmetijskih družeb se je vlada začela za stvar zanimati. Mej tem pa, ko se je v sosedni Nemčiji ta borzna sleparija kratkoma prepovedala, se pri nas ni tako postopalo. Lansko leto je vlada sklicala razne »veščake« na posvetovanje, kaj naj se zgodi. Te veščake je izbralo poljedelsko ministrstvo, v katerem sede sami klerikalci. Klerikalni minister je izbral večinoma same borzijance in nekaj teoretikov ter le jako malo praktičnih kmetovalcev, ministrstvo samo pa je zastopal največji klerikalec v celem poljedelskem ministrstvu, protektor dr. Šusteršiča, kranjskih konsumov in Vencajzovega vinogradniškega društva, sekcij-ski šef baron Beck. Ta baron Beck je v svaštvu z židovskimi borznimi spekulanti in je na tistem posvetovanju pokazal, da je nasprotnik odprave borzne spekulacije. Ta enketa je veljala davkoplačevalce 100 tisoč goldinarjev, a pokazala je samo, da stoji klerikalno poljedelsko ministrstvo ne na strani poljedelcev, ampak na strani borznih spekulantov, kajti resnega uspeha storjeni sklepi niso imeli.

Sklepi tega posvetovanja so bili naperjeni proti židovski slepariji na borzi. To pa ni bilo všeč klerikalnemu baronu Becku in upregel je kmetijskega sveta pododsek, da bi stvar oškodil. Ker se je pa bilo bati, da se ta pododsek izreče za odpravo borznega švindla, je klerikalni baron Beck z raznimi spletkami izposloval sklep, da je napraviti dve poročili, jedno

proti blankoterminski kupčiji na borzi, drugo pa zanj. Dne 6. maja l. l. je odsek sprejel poročilo liberalca Roberta Sanda, katero poročilo se je izreklo za odpravo borznega švindla, na kar je prof. Schullern umaknil svoje, v korist borzijancem spisano poročilo.

A, glejte, kaj se je zgodilo. V zapisniku dotične seje je poleg Sandovega poročila natisnjeno tudi umaknjeno in niti prečitano Schullernovo poročilo, vrh tega pa še 16, v prid spekulantov in v škodo kmeta govorečih predlogov, kateri niso bili v kmetijskem svetu nikdar stavljeni, in seveda tudi nikdar sprejeti. Tako se je skušalo podkopati in oslabiti zoper borzni švindel naperjeni izrek kmetijskega sveta. In mož, ki je te karte mešal, je prvi zaupnik klerikalnega poljedelskega ministra, ta mož je goreči pokrovitelj klerikalcev — baron Beck.

Stenografični zapisnik o zborovanjih zgoraj omenjene enkete obsega 2100 tiskanih strani. Ker ni mogoče, da bi kdo preštudiral tako obsežno knjigo, je poljedelsko ministrstvo naročilo, da se napravi iz nje izvod. To delo pa se ni poverilo kakemu uradniku poljedelskega ministrstva, ampak dvornemu svetniku pri statistični centralni komisiji, Juraschku, navdušenemu zagovorniku borznega švindla, ki je poskrbel, da se je sestavil tak izvod, kakršnega so želeli v svojo korist borzni spekulantje in njih klerikalni pokrovitelji.

Posledica vseh teh spletk je, da vlada neče odpraviti borznega švindla, ampak da hoče izvršiti le neko reformo, bržčas po načelu: Wasch mir den Pelz und mach' ihn nicht nass. To je dalo povod, da je agrarična združitev izrekla klerikalnemu poljedelskemu ministrstvu nezaupnico. Na dotičnem shodu agrarične združitve pa so se oglasili zopet le liberalni kmetski poslanci, mej tem ko so klerikalci zlezli pod klop, in nečejo nič vedeti o tej zadevi, ker se boje zamere pri kler-

LISTEK.

Angeljeva ljubica.

Novela iz beneških spominov. Poljski spisal Vladimir Zagorski.

In zgodilo se je, ko so sinovi božji videli, da so bile hčerke zale, da so jih jemali za žene.

Mojzes, Genesis VII. v. 4. 2.

... Ovlažil si je usta z vinom, prižgal si novo smodko in posadivši se ugodno v naslonjač, jel pripovedovati takole:

Imenovala se je Carlotta ter je bila plesalka v Fenice.

Imela je klasičen profil, rudeča, zalo oblikovana usta, mična ušesca in velike črne oči, zroče otožno, kakor vijoličaste oči zlatolasek.

Pa tudi sama je bila zlatolaska iz vrste Benečank Ticiojana. Odkar sem živ, še nisem videl tako bujnih las, niti tako mično zakroženega vratu in prs, tako zalo zaokroženih ramen in sploh tako krasne rasti pri nobeni ženski.

Kolikor je bilo nas takrat v Benetkah slikarjev in kiparjev, vsi smo si prizadevali, nakloniti jo k temu, da bi nam »pozovala« (služila za model.)

Bogatejši so ji ponujali ogromne zneske, ubožnejši pa so poskušali, nakloniti jo k temu s tem, da so si prizadevali na vso moč, pridobiti njeno srce.

Toda vse to je bilo zaman. Carlotta se je smejala jednim in drugim. Bila je namreč kaj čudna ženska — sanjarska, fantastka ter nikakor ne koprneča po denarju.

Z jedno besedo, bila je izjema med Italijankami, zlasti med Italijankami tega stanu. Samo v jedni stvari je bila drugim povsem podobna — v praznoverju in v veri v amulete.

Nekega dne — sedel sem uprav na Piazza San Marco pred kavarno Florijana ter ogledoval leteče golobe in sanjal o nebeških mândeljih, kar se mi približa umazan in razcapan, nemara dvanajstleten fantin iz vrste nadležnih pridaničev, kakoršnih se tam klati vse polno po mestu.

»Signore e Polacco?« vprašal me je tajnostno.

»Si!« odvrnem mu brez pomisleka.

»Artista? pittore?« dodá še z bolj zamolklim glasom.

»Si«, ponovim še enkrat.

Na to izvleče iz žepa umazano cunjo, odvije iz nje malo pismice ter mi ga poda, ne rekši besedice.

Domišljajoč si, da je kak berač, ga odrinem z roko.

»O per Lei!« mi reče pomenljivo, pomežikavši z očmi.

»Va via birbon!« zakričim nestrpljivo nadenj.

Ne boječ se moje osornosti, stopi za korak bliže.

»Della Signora Feder!« mi zašepeta skoro na uho.

Radoveden radi teh besed, vzamem mu pismo iz rok. Feder bil je namreč priimek Carlote, katera se je bržkone atomu nemške krvi, ki se je pretakal v njenih žilah, imela zahvaliti za svojo fantastično, sanjarsko razpoložnost.

Raztrgavši vneto ovitek, čital sem naslednje: »Signore!

Ne čudite se, gospod, trmasti fantastki! ... Včeraj sem odbila Vašo prošnjo, danes pa Vam sama nudim svojo uslugo.

Pa še več Vam povem: ne morem skoro dočakati začetka teh sej.

To kopnenje me preganja podnevi in ponoči. Zlobna sem, trmasta, razdražena, bolna!

Začeti morava čim najpopreje; začeti morava takoj, sicer umrem od nestrpljivosti in imeli boste mojo smrt na svoji vesti.

Ne čakajoč torej Vašega poziva, pridem k Vam jutri rano, ko odbije ura deset.

Med tem do svidenja. Carlotta.

P. S. Vidite, gospod, kako sem blazna. Pozabila sem Vas vprašati za naslov Vašega stanovanja ter sem morala še enkrat razpečatiti pismo.

Una pazza! E vero, che!

Izvolite naznaniti, gospod, svoj natančni naslov poslanca, da me bo jutri brez ovir in vprašanja zamogel pospremiti v Vaše stanovanje«.

Svojim očem nisem hotel verjeti! Carlottino pismo me je preneslo nepričakovano k cilju mojih sanj.

Poznal sem jo že nekoliko tednov ter jo že več tednov zaman prosil, da bi mi bila model za Marijo Magdaleno.

To sliko sem imel že vso v svoji glavi in deloma že načrtano na platnu, in nedostajal mi je samo primeren model, raz katerega bi posnel anatomske podrobnosti ter proučil igro svetlobe na telesu.

Dokaj sem si obetal od tega dela; gojil sem namreč nadejo, da me moja Magdalena takoj proslavi med svetom, ako premorem oddati platnu to, kar mi slika domišljija.

Žal! Vse nadeje in sanje so se razbijale doslej ob upornosti Carlote, katera se na noben način ni hotela otresti svojih pomislekov.

Iznebivši se torej prvega vtisa, pospremim malega pridaniča v svojo delavnico. Nahajala se je na Riva Schiavoni, torej ne daleč. Ko sem seznanil bistroumne fantina temeljito s prostorom, stisnem mu petfrankovec v roko, zabičevaje mu, naj ne pozabi poti.

Poznavajoč že nekoliko Carlotto, sem vedel, da se boji zlobnih jezikov in misli, da si želi ohraniti vso stvar v tajnosti. Delikatnost je toraj zahtevala, prirediti vse tako, da ji prihranim vsakovrstna vznemirjenja in je ne izpostavim neprijetnostim.

(Dalje prih.)

kalnem poljedelskem ministru in še bolj klerikalnem sekojskem šefu baronu Becku, ki jih sicer tako vstrajno protežirata, ka dar se ne gre za ljudsko korist.

Iz tega pojasnila razvidijo čitatelji, kako stoji ta zadeva, iz njega razvidijo, kako klavirno ulogo igrajo v tej za kmet-ski stan velevažni zadevi klerikalni po-slanci. Pojasnili smo pa to stvar, da pri-silimo naše klerikalce zavzemati se v tej stvari za korist kmet-skega stanu, da jih prisilimo, gla-sovati z drugimi kmetiskimi po-slanci za odpravo borznega švin-dla, če tudi to vodilnim klerikal-nim krogom ni po volji. Videti ho-čemo, če bodo imeli pogum, igrati tudi v parlamentu tisto vlogo, kakor jo igrajo zunaj parlamenta, ko na jedni strani me-žejo ljudstvu pesek v oči s tem, da upi-jejo, da liberalci nismo za odpravo borznega švindla, na drugi strani pa borzno slepa-rijo sami branijo.

V Ljubljani, 21. oktobra. Proračunska debata.

Debat o nujnih predlogih bodo tra-jale še nekaj sej, tako da je mogoče, da pride čitanje šele koncem tega tedna ali pa pričetkom prihodnjega tedna na vrsto. Vlada želi, da bi bila debata o proračunu za l. 1901/2 kolikor možno kratka, in so imeli razni klubi že posvetovanja, ali se naj vladni želji vstreže ali ne. Splošno se sodi, da bodo načelniki strank vladi vstregli kolikor toliko, da debata ne na-raste preveč, toda le s tem pegojem, da bodo govorniki smeli v debati razprav-ljati o narodno-političnih vprašanjih. Go-tovo je, da se radikalne stranke ne bodo dale ovirati v svojih govorih. »Ostdeut. Rundschau« in »Grazer Tagblatt« že protestujeta proti skrajšanju proračunske debate.

Iz poljskega kluba.

V seji poljskega kluba je načelnik Jaworski poročal, da bo najvažnejša na-loga sedanjega državnozbornskega zaseda-nja, dognati proračun do božiča. Posl. Romanowicz je poročal o polo-žaju, češ, da je skrajnje nejasen. Že v prvi seji je visel nad zbornico Damoklejev meč obstrukcije. Vse skrbi za svoje inte-rese, zato naj zahteva tudi poljski klub, da se mu izpolnijo doslej neizvršene želje. Če nas vlada rabi, je dejal govornik, naj ravna z nami kakor z drugimi strankami. Ako nam naših želj ne izpolni, potem vlade ne smemo in ne moremo podpirati. Govornik je predlagal resolucijo, da naj klub vlade ne podpira o ničemer, tudi glede proračuna ne, dokler ne vstreže klubu. Ako pa te zahteve odkloni, naj bi klub zabranil, da bi se proračunska de-bata vršila mirno in tako hitro, kakor to vlada želi. Klub naj bi debato ovrhal. Ro-manowicz je govoril imenom onega dela poljskih poslancev, ki so že dalje časa z vlado nezadovoljni. Večina je seveda dru-zega mnjenja in se vladi obstrukcije Po-ljakov ni bati.

Vojna v Južni Afriki.

Buri prodirajo v Kaplandijo čim dalje bolj proti jugu. Polastili so se mesta Mal-mesburg, 80 km severno Kapstadta ter 17. t. m. severno-zahodno Piquetberga zgrabili angleški oddelki. Prihiti je morala mestna straža iz Kapstadta na pomoč. Buri so torej prav blizu Kapstadta, kar kaže, da vse angleške velike in manjše operacije ne morejo zavarovati niti naj-večjih mest pred burškimi napadi. Opera-cije Lyttletona in Kitchenerja proti Bothi so se radikalno izjalovile. To je zopet velik strateški poraz Anglije. Takih po-razov, ki dokazujejo nesposobnost angle-ških generalov, je vojna že silno bogata, in zato se ni čuditi, da angleško vojaštvo svojim voditeljem nič ne zaupa. Zato pa je umevno, da vojaštvo uteka. Predkrat-kem je izginilo kar 50 prostovoljcev, ker se niso upali več v boj proti Burom pod svojimi voditelji, kateri bi jih peljali le v smrt. Kitchener terorizira sedaj Bure in Holandce z obsodbami na smrt in v ječo. Tudi dekleta 16–20 let so bila obsojena v ječo! Zanimivo je, da se agitira med delavci v lukah in pristanih Nemčije, Francije, Švedske, Norveške, Danske, Bel-gije in Italije za to, naj bi se zvezalo vse delavstvo ter nobeni angleški ladji ne pomagalo pri izkrcanju in vkrcanju. An-gleške ladje naj se bojkotirajo, da ne bodo

mogle blaga niti izlagati niti nakladati. Po 31. decembru 1901 naj bi se ne spre-jela nobena agleška ladja več tako dolgo, da se sklene mir. Ta agitacija kaže, kako veliko sovražstvo proti Angliji vlada med delavstvom vse Evrope! Listi poročajo, da nameravajo nekateri oddelki Bu-rov vdreti zopet v Natal ter ondi postopati tako energično kakor v Kaplandiji.

Dopisi.

S Trate, 16. oktobra. Bomba je počila! Pa ne tresite se, ne, ker ni smrtno nevarna! Jože Šubic, slavnoznani podobar z Luže v novejših časih imenovan Peter Amienski z mršavo brado mi je že pred 3 tedni napovedal to bombo, katere bo baje prav osoljena, kakor so njegovi angeljčki in svetniki vsi osoljeni in ru-deči, kakor bi se našurili jeruša, kojega baje tudi mojster časih malo posrka. Iz pisma, ki mi ga je pisal, je razvideti da mu je dopisnik v »Gorenjcu« in v »Na-rodu« naklonil lepo podobarsko naročilo. Naročnik mu je morda res lepo podobar-sko naročilo naklonil; vprašanje pa je, ali je bo tudi slavni mojster, Šubič z Luže, tudi tako mojstrsko izvršil. Ne dvomimo, da ne bi on svojega naročila mojstrsko izvršil po svoji navadi, lepo rudečelične angeljčke bo gotovo lepo pobarval, saj jih je tudi na Trati. Namesto, da bi se hvaležnega skazal dopisniku v »Gorenjcu« in »Narodu«, napadel je dopisnika, oso-bito mene, generala tratarskih liberalcev. Ne zdi se mi vredno in škoda časa, da bi se s tem žalostnim podobarjem pre-kljal, a ker se je ravno v mene in tudi druge krivično zaletel, moram na njegov v »Slovencu« z dne 15. oktobra t. l. štev. 237. naslovljen dopis s Trate, v poljanski dolini, katerega pa ni sam skrpal, nje-gove lažnjive trditve omejiti. Najprvo se zaletuje v svoji zaspanosti v Boštino-vega Franceljna, sina »bivšega tabrovškega šoštarja«, kateri je baje v svoji liberalni učenosti izpustil 20 njegovih svetih vo-lilcev. S tem hoče ta zaspanec vdariti črevljarje, kot nekaj poniževalnega, kakor bi bil on rimskih patricijev potomec, ko vsi vemo, da povsod visi. Revše! Pri vsem tem pa še laže. Ni res, da bi bil sin šoštarjev 20 volilcev izpustil, marveč po-motoma le 7 volilcev. V volilnih listih stalo je 164 volilcev in 7 volilcem je okrajno glavarstvo pripoznalo volilno pravico in v dan volitve bilo je 171 pra-vih volilcev. Peter Amienski je lagal ve-doma. Zmoti se vsakdo lahko. Tako n. pr. se je načelnik kmetijske podružnice za poljansko dolino, g. Jože Šubic, dne 9. aprila 1899. hotel zmotiti za celih 200 gld., da bi ga ne bil liberalni učitelj Požar, na njegove, v megle zavite račune opomnil. To ima nadučitelj pismeno v rokah in mu je to drugi dan načelnik Šubic sam doposlal. Pri tako malem računu, pa 200 gld. se motiti, to je kaj drugega, nego 7 klerikalnih volilcev iz-pustiti. Recite, da ni to istina! Ako bi bil liberalni učitelj molčal, bi 200 gld. v meglo izginilo! Kaj pravite na to, Peter Amienski? Dalje govori Peter Amienski neresnico, ako trdi, da ni žandarmerija kaplana in drugih agitatorjev iz volilne sobe iztirala. Le prašajte volilno komisijo in žandarmerijo! Ko je šel kaplan iz vo-lilne sobe, podal se je v sosedovo hišo, ter tam nekemu dekletu rinke pregle-doval. Če hočete ime dotične vedeti, po-trudite se k sosedu in Vam bo povedala. Dalje čenča Peter, da so ljudje po vo-litvah rekli, to je dvanajst jogrov. Ne ljudje, marveč kaplanček, agitator je v nedeljo po volitvah v cerkvi reklo to, da je eden med temi Iškarjot. S tem je mi-slilo nadučitelja Požarja, kateri ni hotel trobiti v njegov rog. No, to ni Požarja spravilo iz ravnotežja, pač pa kaplančeta, katero jo je natihome popihalo, boječ se kakšne iznenadbe. Peter Amienski, sloviti kipar, je pa Iškarjota v generala predelal. Ta je liberalni gospod! O tem pač ne more Peter soditi, kaj je liberalnost; on misli, da je to morda glažek jeruša, ka-li? Tudi čenča o nekih izrednih odlikah tega liberalnega učitelja. Kaj bo on o učiteljih govoril, ki je komaj 3 razred ali še tega ne z odliko zvršil. Najprej naj svoje kipe odiči, da bodo res svetnikom podobni; potem naj skrbi za kmetijsko podružnico, katere nevradni načelnik je in jo je v

dolgove zavezil, potem pa naj pusti nadučitelja v miru. Ako je bil večkrat preme-ščen, to njega nič ne briga, ker on ni zanj nič plačal, ker sam nič nima. Pre-meščen pa je bil v s i k d a r n a l a s t n o p r o š n j o, ne kazenskim potom. Tako je, Peter Amienski, Vi natolcevalna, brumna dušica! Ako mu želite Vi, Peter, in Vaši sodrugi še eno odliko, pobrinite se mu jo pridobiti, a glejte, da se Vam prsti ne opečejo. Saj ste kovali že neke podpise proti nadučitelju, a žal — zaostali so! Poskusite no, Vi slavni podobar in bodoči župan tratarski, da čim preje še eno odliko vdobi. Rad bi jo vdobil, a po Vaši inicijativi ne! Peter Amienski pravi, da sem se proti njemu izjavil, da nisem ne liberalce, ne klerikalec. To je podrepniška laž! Peter, jaz z Vami nisem nikdar tega govoril, ker s takim žalostnikom obče ne govorim. Peter pravi, da sem pisal o njem, da jma mršavo brado. To je laž. Če pa Vas to jezi, popravite jo. Da imate mršavo brado, to so Vam Vaši somišlje-niki pridejali. Da bi bil jaz frizer, gotovo bi Vam jo lepo naštimal, a žal, da nisem! Vsekakor je bolje biti dober frizer, ko slab podobar, ali celo odličen učitelj v Vašem pomenu. Peter govori: Druzega moža napadate, da pije rad kle-rikalno vino vendar je moral ravno ta mož nekoga pod pazduho vleči, ker si je preveč klerikalnega vina privoščil. Kaj Peter s tem misli, ni jasno. Mene gotovo ni vlekel, pač mogoče kakoga klerikalca! Peter, resnico govori! Tudi za ubeglega kaplančka se Peter poteza in tudi čenča, da se je nadučitelj po dobroti g. župnika precej klerikalnega vina napil. To je Amienskega surovost! Sedaj se vidi, da je res Peter sekvester g. župnika, ako to trdi. Nadučitelj je župnikovega vina malo zastoj popil, in če ga je popil, mu je o priliki tudi vrnil, ko ga je posetil. Fej, Peter! Ali je to Vaše vino bilo? Vi ga zastoj pijete, ker nimate menda s čim plačati.

Nesramna laž je, da bi nadučitelj prosil za organistovsko službo! Peter, Vi lažete, prav debelo lažete. Ako mi doka-žete, da sem jaz, ko sem zaradi čudnih razmer v farovžu res trikrat službo orga-nista pustil, zanjo zopet prosil, plačam Vam takoj 200 K, katere boste lahko za kultiviranje mršave brade porabili. Ako so Vaše blage dušice z liberalnimi jogri vred rekly, bo-li Požar orglal ali ne, to Požarja ne boli, ker se je sam pismeno dne 17. decembra 1900. odpovedal za vselej, dokler bo Peter Amienski sekve-ster župnika na Trati.

Vedite tudi, da jaz nisem niti v »Gorenjcu«, niti v »Narodu« o Vaši mršavi bradi pisal; pač pa vem dobro, kdo Vam je to ime pridejal, in tudi pisal. Pu-stite moje dične odlike v miru in moja premeščenja tudi in skrbite za svojo umetnost, da boste lepe podobe angeljčkov izgotovljali, da ne bodo videti taki, kakor kaki pijani liberalce, ki se je klerikalnega vina nasrkal, kakor ste vi vajeni to de-lati. Takšen odgovor Vam na osoljeni dopis.

Ante Požar,
nadučitelj.

S Štajerskega, 18. oktobra. K notici iz Pilštajna o sv. Henriku naj še nekaj pripomnim, da svet vidi, v čem ob-stoji njegova svetost.

L. 1874. prišel je Henrik na malo faro Koprivnico na Štajerskem. Tu je zmešal glave zlasti nevednim ženskam tako, da so kar norele za njim, kakor čebele za svojo matico. Na prižnici pripo-vedoval je pikantne povesti, posebno o šesti božji zapovedi, da so celo trojkalke barvo izpreminjale. Njegove povesti so bile zgo-dovinsko dokazane, zato naj navedem tu eno samo: Bil je zal mladenič, rekel je Henrik, sin bogatih starišev, kateri so mu od nežne mladosti vse dovolili, kar je hotel storiti. Ko je odrasel, živel je jako razuzdano. Imel je vedno pri sebi majhno knjižico, kamor je zapisal vsako dekle, katero je zapeljal. Njegov zapisnik ob-segal je cele litanije zapeljanih deklet. Nenadoma pa je on nevarno obolel. Škrbni stariši poklicali so takoj domačega župnika, kateri je bolnika spovedal in ob-hajal. Ko je župnik pozno v noč truden prišel domu in jedva zaspal, že je zopet nekdo potrkal na vrata njegove spalnice. Tu pa so prišli štirje peklenski hudiči v sobo in zahtevali, da mora gospod takoj vstati in iti z njimi. Zastoj se je župnik

križal, kropil z blagoslovljeno vodo in za-trjeval, da je služil samo Bogu, hudiči niso odnehali, nego primorali ga, da je šel nazaj k bolniku, katerega je bil na večer prečestil. Tam moral je župnik vzeti mrliču sv. hostijo iz ust, kajti umrl je bil, predno jo je povžil. Takoj na to so pe-klensčki zgrabili mrliča in odnesli v večni ogenj. Takih in enakih pripovedij znal je Henrik nebroj pripovedovati, in zato so mu ženske nosile vsakovrstnih pridelkov v toliki meri, da je sama nje-gova sestra tarnala, rekoč: Nimamo več kam djati vsega: klobase, suho meso, fižol itd., kar nam ženske nanosijo. Nekateri očetje so pa spet doma tožili, da jim hčere tudi skrivaj hočejo vse v kaplanijo odnesti.

Uprav očetovsko skrb imel je Henrik za bogata dekleta; več teh, ki so imele čez tisoč gld. gotovine, spravil je v samo-stan, a za uboge se ni briga. Najboga-tejša v celi fari bila je nedvomno Kosova Rezika, edin otrok starišev, ki so imeli 60 do 80 tisoč premoženja v gotovini in velikem posestvu. Pri tej je bil Henrik, če le mogoče, vsaki teden. Že tako po-božno mater dobil je odmah na svojo roko; a tudi brhka hčerka, prej živa kot iskra, postala je mirna in otožna, moleč rožnivenec v cerkev grede, ni se več ozrla ne na desno ne na levo. Spomlad l. 1880. pogoltnilo jo je ljubljansko uršulinsko zidovje za vedno, kjer še sedaj kot sestra Frančiška pravi: Alles aus Liebe zu Gott; a sv. Henrik je mislil in mislil: Denar je svetá gospodar. V kratkih letih potem je bil uršulinski samostan lastnik Kosovega velikega premoženja. Če je me-šetar dobil velike procence, kdo ve? V njegovi rodbini se je govorilo tako, ven-dar to se ne sme niti misliti, to ve en sam. Pogoščen je bil pri svojem poslu s pečenimi piščeti in dobro starino, zlahka mu je bilo služiti mrtvi roki tisočake. Tragična usoda zapuščenih starišev ganila je vsakega, kdor jih je bližje poznal, le Henrika menda ne. Mati je zdihovala: Bog mi je tu na svetu vse vzel, kaj, če ne bo drugje dal? Oče je tarnal nepre-stano, da so mu srce v kloster vzeli in da brez srca ne more živeti. Od tuge in žalosti zgubil je pamet. Uršulinke dajale so mu na zadnje dni nekoliko miloščine. Tudi sestra Frančiška topila se je v sol-zah, ko je videla svojega zmešanega očeta, kateri ji je hotel skozi omrežje roko poljubiti. Ako bi uršulinke »Slov. Narod« brale, ne bi hotel nekdanji blagi deklici najhujše srčne bolečine v spomin klicati; no, »Slov. Narod« pove resnico, to brati je baje pohujšljivo in smrtni greh, torej ga uršulinke ne bero. Samo roditelji tam okoli Vuzenice, ki imate morebiti svojega edinega otroka neiz-merno radi, v opisanem vidite jezuitski program točno izpeljan. Čuvajte se ver-skega fanatizma! **A.**

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. oktobra.

— „Naša Straža“. Zadnji čas se tu in tam v klerikalnih listih čita, da treba »Našo Stražo« oživiti. Mislimo, da je to-liko besedičenja odveč. Klerikalci naj ven-dar že enkrat z dejanjem pokažejo, da jim je kaj mar za to njihovo društvo. Začnite delati — in nikar ne govorite to-liko praznih besed! Neki obskurni tržaški tednik se je tudi čutil poklicanega povdar-jati potrebo, da se »Naša Straža« oživi, a menda le, da bi mogel breniti liberalce. Ta bedasti list pravi, da liberalci radi tega nečemo sodelovati pri tem društvu, ker nam ni za bodočnost slovenstva. Tako se upa govoriti klerikalec, torej pripadnik stranke, ki ljudstvo samo dere in goljufa, ki pa še nikdar nič za slovenstvo ni sto-rila, ampak prepušča vse žrtve v narodne namene naši stranki! To je vendar od-sile. Napredna stranka je vzlic nečuvno provokatoričnemu, prav nesramnemu na-stopanju klerikalcev pri ustanovitvi »Naše Straže« vendar pozneje bila narodni koristi na ljubav pripravljena odjenjati in pod jako lojalnimi, najdežje samozatajevanje kazočimi pogoji sodelovati pri »Naši Straži«. Klerikalci pa teh pogojev niso sprejeli. Mi nismo hoteli družega kakor jamstev, da se naš denar ne bode zlorabljal v kle-rikalne strankarske namene, a prav tega klerikalci niso hoteli. Liberalci naj bi imeli čast žrtvovati svoj denar, klerikalci pa bi z našim denarjem utrjali svoje po-

zicije. Verjamemo, da bi to klerikalcem ugajalo — ali nas ni volja, igrati tako ulogo, in zato prepuščamo »Našo Stražo« prav radi klerikalcem, zlasti ker moramo ves drugi narodni davek sami nositi. To-rej le na delo!

— **Škandal v gledališču.** Za kulisami deželnega gledališča se je zgodil v petek škandal. Neki član nemškega gledališča si je dovolil žaliti slovensko narodnost. Stvar se je naznanila dežel-nemu odboru in se preiskuje. Eventualno pride tudi pred sodišče. Kadar bo vse-stransko pojasnjena, bomo natančneje po-vedali, kako je ž njo. Gotovo je, da se bo z nemškim igralcem, ki bi si dovolil žaliti slovensko narodnost, korenito obračunalo.

— **Rogovljenje klerikalnih organizatorjev.** Iz kočevskega okraja se nam piše: Povsod, koder so nastav-ljeni klerikalni štreberji — fajmoštri, ka-plani in sem in tam kak breznazajen učitelj, povsod so pognali tudi konsumi. Zmerni in modri župniki se v ta spe-kulantovska podjetja ne vtikajo, kar jim je le v čast. V političnem okraju ko-čevskem se najbolj usaja falitna dobre-poljska kmetijska zadruga, v njej pa učiteljakmetijski kaplan Žagar, pristni »par nobile fratrum«. Ker so pristaši na-predne stranke v dobropoljski dolini ali splošno »Fovčkariji« re-čeno, ves švindeln in bližajoči se krah odkrili, grizejo zdaj ti stekli klerikalni poštenjak okoli sebe, da jim pene izmed željusti švigajo. Zadnji čas se je v »Slovencu« zaletel znani šantovi konsumar v on-dotne poštenjake: poštarja Berdava, nadučitelja Engelmana, župana Žnidaršiča zatem Erčula in ostale može, ter jih obgrizel, kakor ogriže pse kacega berača na cesti, ali preslepljeni do-brepoljski kmet, ki tiči v tem konsumu, ne slutit, da so dnevi vedno bliže ko bo v dobrepoljsko zadrugo udarila strela v po-dobi konkurza in švignila potem tudi v možnje članov, katere Jaklič in Žagar za nos vodita! Mi se le čudimo, da omejeni može naprednjaki ne primejo teh dveh klovnov pri sodišču ali pa ne zgrabijo za njuna ušesa.

— **Blamirani lazarist.** Piše se nam iz Celja: Mestni očetje celjski in pa oo. lazaristi pri sv. Jožefu nad Celjem prepirajo se že dolgo zaradi nekega paš-nika, ki meji na posestvo oo. lazaristov, in katerega si isti prisvajajo, dočim Cel-jani trdijo, da pripada dotični pašnik mestu. Da se zadeva končno uredi, dolo-žil je prednik lazaristov o. Mazurna mestni svet celjski pismo, v katerem želi, da se ta zadeva mirno poravnava ter piše seveda v nemškem jeziku tako-le: »Hochgeborner hochgeehrter Herr und Bürgermeister! Vertrauend auf Ihre Herzensgüte auf Ihren Billigk. und Gerechtheitssinn und auf verprieft Rechte der Kirche St. Jo-seph ob Cilli: bitte ich Ihnen u. allen P. T. Herrn meine Hand zum Vergleich an ... Trdeč dalje v pismu, da morajo zmagati lazaristi, da je pravica na njih strani, konča tako-le: Es wird uns fast alles gestohlen, weil die Diebe es als her-renlos (herrenlos) alles ansehen: am Hü-gel. In aufrechter Hochachtung und An-herkunft auf freundliches aufrichtiges Aus-söhnen zeichnet sich hochachtungsvollst Johann Mazur Apost. Miss u. Superior. »D. Wacht« imenuje to pisavo »Kauder-wälsch« ter pravi, da v občinskem svetu nihče ni razumel, kaj lazaristi prav za prav hočejo. Mi to prav radi verjamemo in smo prepričani, da bi bilo mnogo ob-činskih svetnikov pismo o. Mazurja mnogo bolj razumelo, ako bi bil pisal isto slovenski. Tudi bi mu občinski svet pri svoji »herzensgüte« tega gotovo ne bil štel v zlo, ker je iz gori navedenega pisma jasno razvidno, da »apostolski mi-sijonar in superior oo. lazaristov« v Celji o. Mazur ne zna nemški! Vidite, g. o. Ma-zur, prav se Vam godi, da se Vam zdaj smejejo Nemci in Slovenci!

— **Slovensko gledališče.** »Ma-ryša« bratov Mrštikov se smatra za jedno najboljših čeških dram najnovejše dobe. Na vseh velikih, manjših in naj-manjših čeških odrih igrajo to dramo z navdušenjem, da tudi z največjimi uspehi. Naslovna vloga je med takozvanimi »hva-ležnimi« paradnimi vlogami vseh čeških heroin, a tudi za vloge Francka, Završana in Gorjanca se igralci goreče zanimajo.

Mrštika sta spisala svojo dramo na te-melju dejstev. Drama, katero smo gledali sinoči na slovenskem odru, se je pred jedva par leti vršila resnično med češkimi kmeti na Moravskem, in tragična jun-a-kinja Maryša je še dandanes v ječi radi umora svojega moža. Realistika in prist-nost sta zategadelj glavni prednosti te drame. Življenje, ki se vrši pred nami, je resnično, ne kalkulirano, značaji živi, ne papirnati. Vse te dogodke in vse te ljudi sta pisatelja videla resnično v svoji do-movini, zato jima je bilo treba samo po-rabiti jih v dramski obliki. Mrštika sta na-rodna dramatika, ki crpata iz duše in sca svojih krajanov snov svoje drame. Hkratu pa sta tudi moderna dramatika, ki ne upotrebljata toliko teatralnih efektov kot risanje milieua in »Stimmung«. Pri prevodu se je mnogo tega pristno narod-nega značaja izgubilo, saj je moravsko življenje na kmetih v svojih finih nuan-čah nekoliko različno od slovenskega, vrhu tega pa se je s prevodom izgubil še tisti specifično moravski duh, katerega sta pisatelja toli fino označila z uporabo ondotnega kmetijskega dialekta, ki je med vsemi češkimi narečji najkarakterističnejši. Snov — vsebina — drame ni niti nova, niti posebno originalno porabljena. To je vsakdanja drama, kos vsakdanjega življe-nja, ki se ponavlja tudi pri nas sto in stokrat. Stariši prodajo svojo hčer ne-ljubljenemu staremu in surovemu možu, s katerim barantajo radi dote kakor mesar radi vola. Hči ima mladega ljubimca, ki povzroči katastrofo. Navadno je žrtev take tragedije nesrečna žena ali pa njen lju-bimec; Mrštika sta zaključila svojo rod-binsko tragedijo s tem, da trpinčena ne-srečnica svojega moža zastrupi. Po našem mnenju je tak zaključek nezadovoljiv in morda celo proti estetičnim pravilom drame, zato pa izpreminjajo češke gleda-liške družbe ponekod konec tako, da od-vede Maryšo neposredno po umoru moža — »roka pravica« v podobi orožnika v ječo. Igralo se je tudi sinoči prav dobro. V na-slovni tragični vlogi predstavila se je po tri-letnem prestanku gdč. Terševa včeraj iz-nova. Igrala je »Mino« že 19. t. t. ter do-tegla najlepši vspeh. Vso tragiko mučene in v neznosni jarem vprežene žene, bo-reče se z zvesto ljubeznijo do Francka in z zavestjo, da mora ostati poštena in čista mati, je izražala s krepkimi, do srca prihajajočimi akcenti in z lepo igro. Zlasti v III. in IV. dejanju je bila izborna. Gospo-dično Terševa želimo videti kmalu še v moderni tragediji. Prav dobrega partnerja je imela v Gorjancu g. rež. Dobrovol-nega, ki je igral svojo malosimpatično vlogo z globokim premislekom in z lepimi detajli v karakterizaciji. — Prav dobri so bil nadalje g. rež. Verovšek, ki je ustvaril v veliki galeriji svojih kmetijskih tipov sinoči nov, zanimiv značaj, g. Danilo-va, ki je bila izvrstna Završanka, in gdč. Rū-ckova, ki je prav krasno dokazala, da zna kot prava igralka izvrstno predstav-ljati tudi stare ženske. V svojih kretanjah, v svoji govorici in v svoji maski je bila sinoči gdč. Rückova — katero smo vajeni gledati le kot lepo sentimentalno ljubimko — živ dokaz, da zna resnična igralka za-tajiti, kadar treba, tudi svojo naravo ter igrati prav dobro in lepo značaje, ki so njeni zunanosti in njeni specielni stroki nasprotni. Gdč. Rückova je sinoči v našem spoštovanju pridobila mnogo! Želimo, da bi bila vsem ostalim našim igralkam vzgled. Prav pohvalno moramo omenjati končno še g. Deyla. Igral je Franceta z vne-mo in s pristnim čutom ter pokazal vnovič, kako mnogostranski je poraben. Pretiravanja mu ni očitati več, nego treba priznati, da je igral z umetniškim umir-jenjem in z dojmljivo gorkoto. Gdč. Lou-n-ska se je potrudila, da zadošča svoji vlogi, za kar ji gre piznanje. Zdi se nam seveda, da za kmetijske vloge takega značaja ta-lenta gdč. L. poslej ne bo rabiti. G. Lie-rova je menda bolna, razumeti je ni bilo lahko. Ostali igralci — g. Lovšin, g. Bo-leška, g. Danilo, g. Lier in g. Per-dan — so ensemble prav lepo zaokrožali. Igra je bila izborna režirana in lepo vpri-zorjena. Gledališče je bilo skoraj polno.

— **„Südsteierische Presse“**

je objavila v svojih zadnjih številkah nem-ški prevod Meškove slike »Ciril Závozel«.

— **Umrl** je v Idriji ondotni lekarnar g. Wardo.

— **Alešovčev pogreb.** V soboto popoldne je bil pokopan bivši urednik »Slovenca« in »Brencljuna«. Za dostojni pogreb je poskrbelo »Pisateljsko društvo«. Razen sorodnikov so pokojniku izkazali poslednjo čast: deželnovladni svetnik g. marki Gozani, deželni odbornik Povše, zastopnika »Pisateljskega društva« gg. pro-fesorja Perušek in Rutar, predsednik Ci-riil-Metodove družbe monsignor T. Zupan in več drugih gospodov.

— **Zaupni shod „Ljubljanske meščanske godbe“** bo v sredo ob 8. uri zvečer v Fantinijevi restavraciji in ne danes zvečer, kakor je bilo na-znanjeno.

— **Koncerti meščanske godbe.** Pretekli teden priredila je meščanska godba zopet tri koncerte in sodelovala pri jednom slavnostnem večeru. Pri vseh teh produkcijah smo pred vsem opazili, da je pomnožena — zdaj broji že 30 mož, da razpolaga z izšolanimi mladimi in zanes-ljivimi močmi in — da je nje muzikalična izobrazba že na višini vojaške godbe. Kdor ima le nekaj teoretičnega glasbenega pojma, mora pritrditi, da se moštvo te šole ne le po svoji dolžnosti trudi in uči, nego tudi — žrtvuje! Posebno pohvalno je igrala godba tudi včeraj pri promenad-nem koncertu v Zvezdi. Če se Ljubljana res hoče ponášati s svojo modernostjo in na-predkom, potem je vsaj narodnega občin-stva moralna dolžnost, vzdržati si svojo narodno godbo, ki ne stane posameznike več kot par kron — na leto! Sapienti sat! X.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** otvori tudi letos svojo zelo renomirano plesno šolo, v kateri se bodo pouče-vali pod že znanim spretnim vodstvom društvenega člana g. Gotthardta, razun navadnih plesov vsi boljši, kakor elegan-ten in fin »Les Lanciers«, »Češka Beseda« četvorka itd. Gospodje, ki se želz udeležiti teh zelo priljubljenih in za-bavnih vaj, katere se bodo v nedeljah popoldan vršile, naj se blagovolijo popol-dan oglasiti v nedeljo ob 2. uri v druš-veni sobi v »Narodnem domu« (prvo nad-stropje na desno) in je možno ako se dosti Terpsihori udanih prijavi, da se vaje že v nedeljo 27. t. m. pričnejo.

— **Tečaji za zdravljenje jec-ljajočih otrok.** Po razglasu c. kr. okraj-nega šolskega sveta dunajskega z dne 4. oktobra t. l. se bodo vršili tečaji za zdrav-ljenje jeceljajočih otrok po metodi profe-sorja Leona Berquanda na štirih mestnih šolah dunajskih, namenjeni za čas od 1. oktobra do 5. novembra t. l., šele od 15. februarja do 23. marca 1902. leta. Učitelji, ki se hočejo udeležiti teh tečajev, se imajo oglasiti potom svojega šolskega vodstva pri okrajnem šolskem svetu mesta dunajskega najkasneje do 1. februarja 1902. Ta bo dodelil ogle-šence posameznim tečajem. Isti bi obvestil v pravem času oglašence, ali bodo pokli-cani v tečaje ali pa naj pridejo drugikrat, ker se more odkazati vsakemu tečaju le malo število učiteljev-učencev.

— **Rimski kamen.** Poroča se nam iz Konjice: Tu so pred kratkim obrnili pri prezidavanju posojilnične hiše že dolgo časa tamkaj ležeč, izdolben kamen pre-cejšnje velikosti, katerega je rabil do-zdaj neki usnjar v svoje svrhe, ter zapa-zili pri tem na eni strani sledeči razločen latinski napis: »TIVLIVS BELLICVS DEC ALAE ASTVRVM II — DEC-MVNICIPI-CLA: CELEIAE — T — F — I — TI-IVLIVS FRONTONIS-F CIVIS FRATER ET HERES FECIT« Črke vsake naslednje vrste so manjše. Na dveh nasprotnih stra-nih je izklesan konj, poleg njega stoji vo-jak. Kamen je baje star in zgodovinske važnosti. Trdi se, da je bil ali žrtvenik ali sarkofag. Ogledala sta si ga Riedel iz Celja in dr. Gurlett iz Gradca. Odkod je bil zanešen semkaj, ni znano.

— **Ulom.** V Loki pri Zidanem mostu so tatovi ulomili v grad g. Jožefa Lukmana in skušali razbiti blagajno, pa se jim ni posrečilo.

— **Na sprejehu okradena.** Ljubček kuharice B. P. na Sv. Petra cesti sedi v vojaškem zaporu. To priliko je po-rabil njegov prijatelj, da je povabil nje-govo ljubico, kuharico, na sprehod. Spre-hajala sta se zvečer po Sv. Petra nasipu. Vojak je nesrečno kuharico tolažil in jej prigovarjal, naj pusti zaprtega ljubimca in naj njega »štima«. In da bi on njej

dokazal, kako jo ima rad, jo je objel, stisnil k sebi in jej ukradel iz žepa de-narnico s 14 kronami. Ko je imel denar, je tudi ljubexen minula in odšel je. Nauk iz te dogodbe je: Kuharice, ne hodite z vojaki na sprehod!

— **Pregledovalca pečij.** V petek popoldne sta prišla dva človeka v proda-jalnico Ane Molanove na Polanski cesti št. 27 in dejala, da ju je poslal magistrat pečij in štedilnike ogledat. Jeden je res pregledal pečij, izpustil vodo iz kotla in preiskal štedilnik, drugi pa se je zgovarjal s prodajalko. Ko sta si vse ogledala, dala sta si to potrditi in sta odšla. Bila sta dva postopača, ki sta se hotela s proda-jalko malo pošaliti ali pa sta kaj družega nameravala.

— **Nezgoda.** Danes dopoldne so se na Krakovskem nasipu hlapcu Ivanu Korelcu splašili konji. Hlapec je padel z voza pod kolesa. Voz naložen s praznimi sodi, je šel čez njega. Zlomilo mu je levo nogo. Konji so dirjali naprej do Opekarske ceste, kjer so bili ustavljeni. Ivana Korelca so z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnico.

— **Vojaški izgred v gostilni.** Včeraj zvečer so pili trije prostaki 27. peš-polka v Habičevi gostilni na Sv. Martina cesti št. 19 in se prav nespodobno obnašali. Ko jih je gostilničar posvaril, ga je sunil jeden vojak trikrat v prsa. Poklicali so nekega v bližini stanujočega četovodjo, da jih je aretirati in odstranil, kar pa se mu je le z velikim trudom posrečilo.

— **Popadljiv pes.** Na cesti v Hauptmanco je Bokalov pes popadel Ma-rijo Zalaznikovo, delavko v tobačni tovarni, in jo ni pustil naprej. Morala je čakati, da je prišel nekdo in psa prepodil.

— **Tatvina.** Antoniji Bahovčevi, šivilji v Konjušnih ulicah, je bila ukra-dena srebrna zapestnica.

— **Izgubljene reči.** V Šelenbur-govih ulicah je bila izgubljena temno-rujava boa. — V bližini cerkve v Šiški je izgubila neka ženska denarnico s 50 kronami.

* **Bismark in številka tri.** Nemški časniki poročajo, kako važno vlogo je igrala številka tri v Bismarkovem živ-ljenju. Njegovo družinsko geslo nosi napis: »in trinitate robur«, to je okrašeno s tremi deteljicami in tremi hrastovimi listki. Bismark je imel tri otroke, tri posestva, bil v treh vojskah, sklenil tri-krat mir, povzročil sestanek treh cesar-jev ter osnoval trozvezo. Dalje je vla-dal isti zapored s tremi političnimi stran-kami, služil trem cesarjem in delal celo življenje za tri misli: Prusijo. Nemčijo in mir. Seveda se tudi ne sme pozabiti, da je imel Bismark na glavi samo — tri lase!

* **Velika nesreča.** Iz Češke Lipe poročajo: V Malem Dubu je nastal ne-davno pri posestniku Kloucu požar. Mej tem, ko je skušala rešiti Kloučeva žena živino iz gorečega hleva, so se zadušili njeni trije otroci v hiši, ki je bila napol-njena z dimom. Tudi mati se je pozneje zadušila, ko je hitela svojim otrokom na pomoč.

* **Koristen pes.** V Londonu ima neka stara ženica psa. Po zakonu bi ga morala oddati konjaču ali pa plačevati pasji davek. Ker starka ne more plačati, je naprosila javnost, naj ji plača davek, kajti brez psa ne more živeti. Pes je njene edino veselje in edini prijatelj. Ob-činstvo je takoj nabralo 60 funtov šter-lingov, ki so v hranilnici, tako da more starka ugodno živeti od obresti. Starka je nevarno bolna.

Telefonska in brzojavna poročila.

Idrija 21. oktobra. Vsled pomanj-kanja učiteljskih močij se je danes za-tvoril tretji razred na tukajšnji c. kr. rudniški šoli.

Dunaj 21. oktobra. Z vlado v jako ozki zvezi stoječi »Montagsblatt« naznanja za občinstvo malo veselo no-vico, da se bodo zvišale pristojbine v pravnem postopanju. Vsled novega civilnega pravnega reda ima namreč država za pravosodje 37 milijonov kron več troškov, kakor prej. Odpadlo je 12 milijonov dohodka od kolekov in pristojbin in ta »odpadek« se hoče nadomestiti z zvišanjem teh pristojbin.

Dunaj 21. oktobra. Poljski klub je več dni trajajočo razpravo o bodoči svoji taktiki končal. Razprava, katero je provzročil predlog, naj začne poljski klub nekako tiho obstrukcijo in naj jo vodi, dokler se vlada ne bo ozirala na poljske zahteve, je bila izredno živahna. Končno je bil sprejet posredovalni predlog, naj parlamentarna komisija formulira poljske zahteve.

Dunaj 21. oktobra. V skladu zahtevanja klerikalcev, naj vlada prepreči razpravo o nujnem predlogu zastran naseljevanja iz Francije prepodenih menihov, katere razprave se klerikalci silno boje, je ministrski predsednik opetovano interveniral pri posl. Erlerju, naj svoj predlog umakne, Erler se ni udal in kakor se čuje se tudi ne uda, tako da pride ta zadeva še ta teden na razpravo.

Budimpešta 21. oktobra. Krah šopronjske banke je silno zadel budimpeštanski in dunajski trg. Doslej se je dognalo, da znaša deficit štiri milijone. Ravnatelj Schluderer se je ustrelil, in sicer na prigrizanje njegove žene. Knjigovodjo in blagajnika so aretirali. Blagajna je popolnoma izpraznjena. Vsi depoti so ukradeni. Ljudstvo dviguje trumova svoje vloge iz družih denarnih zavodov. Izkazalo se je, da so vse bilance od l. 1882 falsificirane.

Budimpešta 21. oktobra. Madjarsko časopisje se čedalje ostreje zaganja v Körberja zaradi njegove izjave glede nagodbe z Ogrsko in pravi, da je Körber postal konstantna nevarnost (!) za monarhijo.

Belgrad 21. oktobra. Kralj je včeraj prisegel na novo ustavo. V prestolnem govoru je rekel, da je Srbija v dobrih razmerah z vsemi državami, zlasti z Rusijo in tudi z Avstrijo, in da se je tudi razmerje s Črno goro dobro uredilo.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 14. Dr. pr. 1123.

V torek, 22. oktobra 1901.
Opera! Drugokrat v sezoni: Opera!
KARMEN.

Opera v 4 dejanjih. Po noveli P. Meriméea spisala H. Meilhac in L. Halévy. Vglasbil Georges Bizet. Kapelnik Bogumil Tomáš. Režiser Josip Noll.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec ob 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pob. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi bodeta v četrtek, 24. in v soboto, 26. oktobra. Opereta: „Mamsell Ni-touche“. Gostuje gospa Irma Polakova iz Zagreba.

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 999-2 m. Srednji mraz 750-0 mm.

Ok.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Vidn.
19.	9. zvečer	735.2	13.5	brezvetr.	oblačno	00 mm.
20.	7. jutraj 2. popol.	735.8 735.4	10.6 16.4	sl. svzhod sr. jz. zah.	jasno oblačno	00 mm.
21.	9. zvečer	735.9	13.7	brezvetr.	dež	07 mm.
	7. jutraj 2. popol.	734.4 733.6	12.9 16.6	sl. jz. zahod sl. jz. zahod	megla dež	07 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 14.3° in 13.6°, normale: 9.9° in 9.7°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	98.45
Skupni državni dolg v srebru	98.30
Avstrijska zlata rentna	118.75
Avstrijska krona rentna 4%	95.50
Ogrska zlata rentna 4%	118.60
Ogrska krona rentna 4%	92.75
Avstro-ogrski bančni delnice	1625 —
Kreditne delnice	616 —
London vista	238 —
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.25
80 mark	23.45
80 frankov	19.03
Italijanski bankovci	92.60
C. kr. cekini	11.31

Potrjim srcem naznanjamo vsem so-rodnikom, znancem in prijateljem, da je naša ljubljena hčerka oziroma sestra

Leopoldina Fleischman

prejemši svetotajstva za umirajoče v 24. letu svoje mladosti, danes po daljši in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspa.

(2310)

Metlika, dne 21. oktobra 1901.

Leopold Fleischman, oče. — Jo-
sefina Fleischman, mati. — Jo-
sip Fleischman, brat. — Paula
Fleischman, sestra.

Okrajna posojilnica v mestu Kamnik

ima
izvanredni občni zbor

v torek dne, 29. oktobra 1901.
popoldne ob 2. uri
v pisarniških prostorih.

Dnevni red.

1. Popolnitev manjkajočih udov rav-
nateljstva.
2. Posamezni nasveti.

V Kamniku, dne 19. oktobra 1901.

Jos. Močnik

t. č. načelnik.

(2309)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Ma-
rijinje v are, Heb, Franzove v are, Karlove v are, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. Trst-
Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osebni vlak z Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Francens-
festa, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prago, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-
tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

Šivalnih strojev
tovarniška zaloga
IVAN JAK
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo
najbolje
renomiranih
Dürkopp - koles
(951-25) in
Waffenräder.

Št. 35.208.

Razglas.

V smislu deželnega zakona s 17. dne junija 1870. št. 21. dež. zak. o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov, naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do 15. novembra letos

svoje sadno in lepšalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne stene na vrlih, na polji in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajcev in zapredkov (ličin) in sežgati ali kakor si bodi pokončati nabrana gosenčna gnezda in jajca. Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinji, kakor tudi zapredke pokončati **kakor hitro mogoče**, a najdalje **do 15. maja**. Kedar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kedar se veje, ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa, oziroma take veje ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od njih, ali pa drevesa in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja ob gozdnih roboh v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti v zarah urah otrsati in pokončevati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oranji ali kopanji zemlje precej za plugom, z motiko ali lopato pobirati in koj pokončati.

Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove troške, vrhu tega pa se mu bode naložila na korist občinske blagajnice globa od 2 do 20 kron, in če bi se to pono-
vilo, do 40 kron; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1901.

Župan: **Ivan Hribar.**

Čudež je

da se ne zgodi nobena nesreča pri tej gnječi, ki je vedno v

„Angleškem skladišču oblek“

Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.

Ni se treba čuditi temu vrvenju, kajti tam se lahko kupi **najmodernejše obleke za gospode, gospe in otroke za jako nizke tovarniške cene**, poleg tega pa je ondi **velikanska izbira lepega in svežega blaga**.

Naročila po meri izgotavljajo se na Dunaju skrbno, točno in ceno.

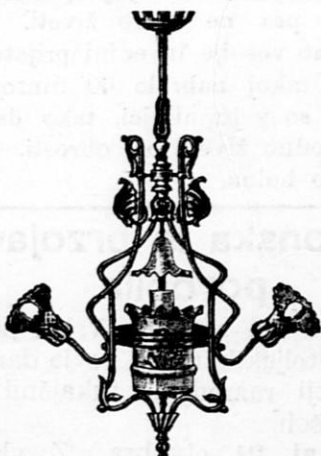
Blago na izbero razpošilja se na željo na vse kraje brez poštnega povzetja.

(2277-3)

Oroslav Bernatović.

Krasne
nagrobne vence in
trakove k vencem
priporoča (2298-2)
v največji izberi, najceneje

Mestni trg
št. 24.
K. Recknagel
Mestni
trg št. 24.

Kdor potrebuje
elektr. razsvetljavne predmete
in
razsvetljavne predmete za plin
naj si iste omisli **samo** pri podpisnem.

Lastna fabrikacija

ali izdelki svetovnoznane trdke bratov Brüner na Dunaji, od katere so vedno v zalogi vsi razsvetljavni predmeti, kakor tudi material za električno razsvetljavo.

Pri večjem nakupu se podaljšanja, skrajšanja in manjša popravila izvršujejo brezplačno.

Starl lestenel (lustr) se po ceni prenarejajo za električno razsvetljavo. (2132-7)

Leopold Tratnik, pasar
Sv. Petra cesta št. 27.

Točna in resna postrežba.